

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

VERTINIMO IŠVADA
DĖL VILNIAUS KOLEGIJOS
VETERINARIJOS (6531HX001) STUDIJŲ PROGRAMOS
REAGUOJANT Į STUDENTŲ SKUNDUS

Ekspertų grupė:

1. Prof. dr. Vita Riškevičienė (grupės vadovė), *akademinės bendruomenės atstovė;*
2. Ieva Vengrovskaja, *akademinės bendruomenės - studentų atstovė.*

Vertinimo koordinatorius – dr. Ona Šakalienė

TURINYS

I.	VERTINIMO PROCESO APLINKYBĖS	3
II.	SITUACIJOS ANALIZĖ	5
2.1.	PRAKTINIS STUDENTŲ RENGIMAS, STUDIJŲ TURINYS ir PRAKTINIŲ STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS	5
2.1.1.	STUDIJŲ TURINYS.....	5
2.1.2.	DALYKŲ APRAŠAI.....	6
2.1.3.	SAVARANKIŠKO DARBO ORGANIZAVIMAS, BUDĖJIMŲ TVARKA	7
2.1.4.	IŠVYKOS Į IŠORĖS MOKYMO BAZES (ŪKINIŲ GYVULIŲ FERMAS)	10
2.1.5.	PRIVALOMOSIOS PRAKTIKOS	11
2.1.6.	BAIGIAMIEJI DARBAI IR BAIGIAMASIS EGZAMINAS.....	12
2.2.	STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS	13
2.3.	PERSONALAS.....	14
2.4.	STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI.....	16
2.4.1.	MOKOMOJI LITERATŪRA	16
2.4.2.	MULIAŽAI.....	16
2.4.3.	VETERINARIJOS KLINIKA.....	16
2.5.	STUDIJŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS.....	17
III.	IŠVADOS, SIŪLYMAI IR REKOMENDACIJOS	19
3.1.	APIBENDRINAMOJI IŠVADA.....	19
3.2.	DETALIEJI SIŪLYMAI IR REKOMENDACIJOS	20
3.2.1.	PRAKTINIS STUDENTŲ RENGIMAS, STUDIJŲ TURINYS IR STUDIJŲ REZULTATAI BEI STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS	20
3.2.2.	STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS.....	22
3.2.3.	PERSONALAS.....	23
3.2.4.	STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI.....	23
3.2.5.	STUDIJŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS	24

I. VERTINIMO PROCESO APLINKYBĖS

Vilniaus kolegijos (toliau – Kolegija) vykdomos studijų programos *Veterinarija* (6531HX001) (toliau – Programa) vertinimas atliekamas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – Ministerija) pavedus Studijų kokybės vertinimo centrui (toliau – Centras), reaguojant į Programos studentų skundus, išanalizuoti su Programos vykdymu susijusią informaciją, šalių skundus ir veiksmus, kurių ėmėsi Kolegija trūkumams pašalinti bei iki 2024 m. rugpjūčio 30 d. perduoti ekspertų parengtą vertinimo išvadą su siūlymais, kaip būtų galima spręsti susidariusią situaciją, Centrai.

Vertinimas atliekamas iš dalies vadovaujantis (*ties kiek tai susiję su keliamų uždavinių sprendimu ir išvadų suformulavimu*) Studijų krypties išorinio vertinimo metodika, patvirtinta Centro direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149, Bendraisiais studijų vykdymo reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168, Veterinarijos studijų krypties aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. V-1687.

Vertinimo procesą sudaro šie pagrindiniai etapai:

- 1) ekspertų grupės susipažinimas su Centro pateiktais dokumentais ir informacija bei jų analizė;
- 2) 2024 birželio 25 d. įvykęs ekspertų grupės ir Centro atstovų nuotolinis susitikimas su *Veterinarijos* studijų programos studentais ir Kolegijos Studentų atstovybės atstovais;
- 3) 2024 m. liepos 11 d. įvykęs ekspertų grupės ir Centro atstovų vizitas į Kolegiją;
- 4) ekspertų grupės parengtas išvadų projektas;
- 5) galutinės vertinimo išvados parengimas nustatyta tvarka ir terminais.

Ekspertų grupė buvo sudaryta vadovaujantis Ekspertų atrankos tvarkos aprašu, patvirtintu Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149. Ekspertų grupė vertinimą atliko 2024 m. birželio 20 d. – rugpjūčio 30 d.

Prieš vizitą Vilniaus kolegija pateikė šiuos papildomus dokumentus:

Dokumento data ir numeris	Dokumentų pavadinimai
2021-10-18 Nr. AT V1-36	Įsakymas dėl 2021-2022 m. m. personalo kompetencijų tobulinimo plano
2022 m. rugsėjo Nr. AT V1-	Įsakymas dėl 2022–2023 m. m. personalo kompetencijų tobulinimo plano
n.d.	STUDIJŲ GRAFIKAS 2023/2024 M. M.
n.d.	KATEDROS PERSONALO KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO PLANAS 2024/2025 m.m.
2024-02-22 Nr. V-48	Vilniaus kolegijos konkursų eiti dėstytojų pareigas ir dėstytojų veiklos vertinimo bei atestavimo tvarkos aprašas
n.d.	PASKAITŲ TVARKARAŠTIS 2023/2024 m. m. pavasario semestro Nuo 2024-02-05 iki 2023-02-23
n.d.	PASKAITŲ TVARKARAŠTIS 2023/2024 m. m. pavasario semestro nuo 2024-02-26
n.d.	PASKAITŲ TVARKARAŠTIS 2023-2024 m. m. pavasario semestro nuo 2024-02-05 iki 2024-02-15
n.d.	PASKAITŲ TVARKARAŠTIS 2023-2024 m. m. pavasario semestro

	nuo 2024 m. vasario 19 d.
2022-02-18 Nr. AT V1-8	Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto studentų praktikų organizavimo tvarkos aprašas
2019-03-01 Nr. V-94	VK konkursų eiti dėstytojų pareigas ir dėstytojų atestacijos tvarkos aprašas
2020-12-18 Nr. AT N – 9	VK personalo (toliau – dėstytojų / darbuotojų) kompetencijų tobulinimo tvarkos aprašas
2023-11-20 Nr. 1	Agrotechnologijų fakulteto Veterinarijos studijų krypties posėdžių protokolas
2024-02-28 Nr. 1	Agrotechnologijų fakulteto Veterinarijos studijų krypties posėdžių protokolas
2023-04-11 Nr. AT V1-16	Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto Veterinarijos studijų programos I-III kurso studentų budėjimų Vilniaus kolegijos veterinarijos klinikoje tvarka.
2023-11-30 Nr. AT V1- 42	Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto (toliau – Fakultetas) studentų išvažiuojamųjų praktinių darbų atlikimo tvarkos aprašas
2016-09-14 Nr. V-230	Vilniaus Kolegijos veterinarijos klinikos nuostatai
2022-04-12 Nr. V-96	Studijų planas 2022
2021-04-26 Nr. AT N-4	Studijų planas 2021

Vizito vietoje metu ir (arba) po jo Vilniaus kolegija pateikė šiuos papildomus dokumentus:

Dokumento data ir numeris	Dokumentų pavadinimai
n.d.	Savanoriškos praktikos sutartis
n.d.	Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto studijų programos Veterinarija, (6531HX001) dalyko CHIRURGIJA aprašas
n.d.	Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto studijų programos Veterinarija, (6531HX001) dalyko GYVŪNŲ AUGINTINIŲ SLAUGOS PROFESINĖS VEIKLOS PRAKTIKA aprašas
n.d.	Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto studijų programos Veterinarija, (6531HX001) dalyko ŪKINIŲ GYVŪNŲ SLAUGOS PROFESINĖS VEIKLOS PRAKTIKA aprašas
n.d.	Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto studijų programos Veterinarija, (6531HX001) dalyko VIDAUS LIGŲ PROPEDEUTIKA aprašas
n.d.	Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto studijų programos Veterinarija, (6531HX001) dalyko SLAUGOS PROCESAS IR KLINIKINIAI ĮGŪDŽIAI aprašas

II. SITUACIJOS ANALIZĖ

Ekspertų grupė situacijos analizę atliko vadovaudamasi informacija gauta iš šių šaltinių:

- 1) ekspertams Centro pateiktų dokumentų ir kitų rašytinių informacijos šaltinių (studentų susirašinėjimo su dėstytojais ir tarpusavyje elektroninių laiškų ir telefoninių žinučių kopijos ir kt.);
- 2) žodinės informacijos gautos pokalbio su Veterinarijos studijų programos studentais ir Kolegijos Studentų atstovybės atstovais nuotolinio susitikimo, vykusio 2024 birželio 25 d., metu;
- 3) žodinės informacijos gautos pokalbių su Kolegijos administracija (Kolegijos vadovybės ir Agrotechnologijų fakulteto administracijos darbuotojais ir padalinių vadovais), Veterinarijos studijų programos dėstytojų ir Kolegijos veterinarijos klinikos veterinarijos gydytojų bei darbdavių atstovais metu bei Kolegijos patalpų, skirtų Veterinarijos studijų programai vykdyti apžiūros metu, vykusiais 2024 m. liepos 11 d. ekspertų grupei ir Centro atstovams lankantis Kolegijos Agrotechnologijų fakulteto Veterinarijos studijų programos patalpose;
- 4) papildomai Kolegijos pateiktų dokumentų bei viešai Kolegijos tinklapyje skelbiamų studijų bendrųjų bei Veterinarijos studijų programą reglamentuojančių dokumentų.

2.1. PRAKTINIS STUDENTŲ RENGIMAS, STUDIJŲ TURINYS ir PRAKTINIŲ STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS

Veterinarijos studijų programa parengta vadovaujantis specialiaisiais reikalavimais, kuriuos apibrėžia LR Mokslo ir studijų įstatymas, Veterinarijos studijų krypties aprašas ir Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai. Siekiant Programos studijų rezultatų, studijos organizuojamos derinant kontaktinį ar nuotolinį darbą su savarankišku darbu. Vertinant studijų rezultatus, vadovaujamas Kolegijos Studijų pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu. Programos trukmė –3 metai, Programoje iš viso studijuoja 137 studentai. Pastaraisiais metais įstojo mažiau studentų nei anksčiau.

Praktinis studentų rengimas, studijų turinys bei praktinių studijų organizavimas ekspertų buvo vertinami atsižvelgiant į Veterinarijos studijų programos studentų nusiskundimus, kad praktinės studijos yra nepakankamos ir blogai organizuojamos, nes nuo 2023 m. balandžio mėnesio nevyksta arba vykdomos nesilaikant Programos vykdymą reglamentuojančiuose dokumentuose numatytų kriterijų. Dalis informacijos apie praktinių (ir ne tik) studijų organizavimą ir vertinimą studentams pateikiama dėstytojų žodžiu. Kai kurie vertinimo kriterijai ir reikalavimai studentams nesuprantami ir nėra išaiškinami. Studentai nėra laiku informuojami apie priimtus sprendimus, nežino esant dalies veterinarijos praktines studijas reglamentuojančių dokumentų, nes apie juos nebuvo informuoti.

2.1.1. STUDIJŲ TURINYS

Studijų turinio vertinimui ekspertams Kolegija pateikė 2021 m. įstojusiųjų studijų planą (patv. Akademinės tarybos nut. Nr. AT N-4, 2021-04-26) ir 2022 m. įstojusiųjų studijų planą (patv. Direkt. įsak. Nr. V-96, 2022-04-12), bei penkis atsitiktinai parinktus dalykų (Vidaus ligų propedeutika, Gyvūnų augintinių slaugos profesinės veiklos praktika, Chirurgija, Slaugos procesas ir klinikiniai įgūdžiai, Ūkinių gyvūnų slaugos profesinės veiklos praktika) aprašus.

Programa apima 180 kreditų (1kr. – 26,66 val.), iš kurių (2021 m. studijų planas) 51 kreditas (28 proc. Programos apimties) skiriamas praktiniam rengimui, iš jų 30 kreditų – praktikoms, 101 kreditas (56 proc.) – savarankiškam darbui, 19 kreditų (11 proc.) – teoriniam mokymui, 5 kreditai (3 proc.) – konsultacijoms ir 4 kreditai (2 proc.) – vertinimui.

2022 m. studijų plane 54 kreditai (30 proc. Programos apimties) skiriamas praktiniam rengimui, iš jų 30 kreditų – praktikoms, 101 kreditas (56 proc.) – savarankiškam darbui, 26 kreditai (14 proc.) – teoriniam mokymui. Konsultacijoms ir vertinimui skiriamas laikas 2022 m. studijų plane nėra atskirai išskirtas.

Tai rodo, kad praktiniam mokymui, įskaitant tam skirtas savarankiško darbo valandas, yra skiriama pakankamai laiko, iš viso – 85 proc. studijų plano apimties. Darbdavių atstovų manymu, į studijų planą galėtų būti įtraukta dar viena privaloma praktika. Ekspertų požiūriu tai įgyvendinti būtų galima savarankiško darbo kreditų sąskaita, kuris Programoje sudaro daugiau nei 56 proc.

Veterinarijos studijų programos plane (įstojusiems nuo 2021 m.) klinikinio rengimo dalis apima 7 pagrindinius dalykus – Vidaus ligų propedeutika, Gyvūnų akušerija ir reprodukcija, Chirurgija, Slaugos procesas ir klinikiniai įgūdžiai, Ūkinių gyvūnų priežiūra ir slauga, Smulkiųjų gyvūnų priežiūra, veislės ir slauga, Egzotinių gyvūnų sveikatingumo ypatumai. Šie dalykai apima 60 kreditų Programos, iš kurių 190 val. skiriama teoriniam mokymui, 404 val. praktikos ir laboratoriniams darbams ir 807 val. savarankiškam studentų darbui, kuris sudaro 50 proc. klinikinio studijų apimties.

Įstojusiųjų nuo 2022 m. studijų plane nelieta dalyko „Ūkinių gyvūnų priežiūra ir slauga“, nors tai buvo vienintelis dėstomas dalykas, apimantis ūkinių gyvūnų slaugos kompetencijas. Vietoje jo įtraukti 2 nauji klinikiniai dalykai – Vaizdinė diagnostika ir Smulkiųjų gyvūnų laboratorinė diagnostika. Šiame plane klinikinės studijos iš viso apima 59 kreditus, iš kurių 261 val. sudaro teorinės paskaitos, 430 val. praktiniai ir laboratoriniai darbai bei 867 val. skirtos savarankiškam darbui, kuris sudaro net 56 proc. klinikinio studijų apimties.

Ekspertams įvertinus Kolegijos pateiktus Veterinarijos Studijų programos komiteto (SPK) 2023-11-20 ir 2024-02-28 vykusių posėdžių protokolus matyti, kad Komitetas suprato padarytą klaidą pašalindamas „Ūkinių gyvūnų priežiūra ir slauga“ dalyką iš studijų plano, ir svarsto jį vėl įtraukti sumažindami kreditų skaičių bendriesiems dalykams, tokiems kaip Gyvūnų anatomija ir Taikomoji etologija.

Ekspertai vertina neigiamai, kad SPK delsia priimti sprendimą dėl pokyčių, ketindamas juos tvirtinti tik 2024 m. rugsėjo mėnesį. Tai reiškia, kad 2024 m. įstojusiųjų studijų plane šios reikšmingos pataisos nebus atliktos, nes Studijų planas gali būti koreguojamas tik iki mokslo metų pradžios.

2.1.2. DALYKŲ APRAŠAI

Visi, tiek kontaktinių, tiek savarankiškų studijų metu įgyjami privalomi studijų rezultatai privalo būti įvertinti. Tačiau dalykų aprašuose nėra aprašyti atsiskaitymo už savarankiškas studijas būdai, o dalykų kaupiamojo vertinimo formulėse savarankiškų studijų dalis sudaro vos 10 proc. (viena užduotis), nors savarankiškas darbas apima daugiau nei 50 proc. dalyko apimties.

Dalykų aprašuose savarankiškas darbas yra nurodomas kaip studijų rezultatų vertinimo metodas, nors tai juk yra studijų metodas.

Dalykų aprašų studijų turinio ir apimties lentelėse nurodoma, kad aprašas „*skirtas nuolatinėms studijoms pagal dieninį tvarkaraštį*“. Kokios formos studijos Veterinarijos programoje be nuolatinio dieninio dar yra vykdomos nėra pažymima, o Veterinarijos programa gali būti vykdoma tik nuolatine forma. Jeigu studijos vykdomos ne tik dieną, bet ir vakarais, tai nereikia, kad jų turinys gali skirtis. Dalykų aprašas privalo būti vienodas.

Vertinimo struktūra dalykų aprašuose nepateikiama. Pateikiama tik kaupiamojo vertinimo balų sudaranti formulė.

Dalyko studijoms rekomenduojamos pagrindinės literatūros sąraše nurodomi 5-7 šaltiniai, bet prie jų nenurodyti puslapiai ir / ar temos, kuriuos iš to šaltinio studentas turėtų skaityti. Tiek pilnų knygų, kiek nurodyta apraše, studentas perskaityti negalėtų. Rekomenduojama lietuvių kalba išleista literatūra 90 proc. yra praeito šimtmečio leidiniai. Papildomos rekomenduojamos literatūros sąrašuose pateikiami 6-12 šaltinių, kurie, jei lietuvių kalba, taip pat yra labai seni.

Ekspertų nuomone, pagrindinės rekomenduojamos literatūros sąrašai turėtų būti peržiūrimi ir atnaujinami pateikiant ne tik literatūros sąrašą, tačiau ir įvardijant temas, kurios yra rekomenduojamos esamuose šaltiniuose.

2.1.3. SAVARANKIŠKO DARBO ORGANIZAVIMAS, BUDĖJIMŲ TVARKA

Studentų teigimu, budėjimų metu studentas turi užpildyti budėjimo lapą (toliau- Ataskaita), kurioje turi nurodyti kokias procedūras atliko ir kokius studijų rezultatus įgijo. Pastaruoju metu (nuo 2023 m. pavasario semestro) studentai Ataskaitų nepildė, nes budėjimų metu, dažniausiai, to, ką galėtų įrašyti Ataskaitoje, neatliko ir įgūdžių neįgijo, nes vet. gydytojai-mentorai arba nesudarydavo studentams galimybių atlikti užduotis arba liepdavo atlikti su studijų procesu nesusijusius nekvalifikuotus darbus (valyti dulkes, grindis ir panašiai). Ataskaitas studentai užpildydavo vadovaudamiesi teorine medžiaga. Atsakingas vet. gydytojas-mentorius jų netikrindavo ir nevertindavo įgytų įgūdžių, o visus studentus įvertindavo maksimaliu balu, kad šie nesiskųstų. Buvo pasirašomos ir budėjime nedalyvavusio studento užpildytos Ataskaitos, nes studentų atvykimai / neatvykimai į budėjimus klinikoje registruojami nebuvo.

Kaip jau buvo minėta, savarankiškas darbas studijų plane užima 56 proc. Savarankišką praktinį darbą studentai atlieka budėdami Kolegijos veterinarijos klinikoje. Budėjimai reglamentuojami 2023-04-11, įsak. Nr. ATV1-16 patvirtintoje „VK Agrotechnologijų fakulteto Veterinarijos studijų programos studentų budėjimų Vilniaus kolegijos Veterinarijos klinikoje tvarkoje“ (toliau – *Budėjimų tvarka*).

Su darbo tvarkos Klinikoje taisyklėmis dar prieš prasidedant budėjimams II ir III kursų studentai (I k studentai susitikime nedalyvavo) yra supažindinami žodžiu, Katedroje, bet parašai nerenkami. Jei studentas susitikime nedalyvavo, jis taip ir lieka su tvarka nesusipažinęs. Klinikoje jokie instruktažai jau nėra vykdomi, nors Budėjimų tvarkoje minima, kad studentai turi būti supažindinti pasirašytinai. Dėstytojai teigė, kad parašai yra renkami, bet sąrašų su parašais ekspertams neparodė.

Budėjimo tvarkos 12 punkte rašoma, kad studentas budėjimus ir savarankišką darbą gali atlikti ir išorės veterinarijos klinikose ar ūkiuose (toliau – Praktikos bazė) savanorystės principu, arba įmonėje, kurioje studentas dirba pagal darbo sutartį. Tačiau savarankiško darbo atlikimo trišalės sutartys su Praktikos bazėmis nėra sudaromos, nors turėtų, nes tai nėra tas

pats, kas savanoriška praktika, kuri, kaip rašoma Kolegijos Praktikų organizavimo tvarkos 3.13. punkte, nėra Kolegijos studijų programos dalis, ir kuriai sutarčių nereikėtų.

Budėjimai ar kitas dalykų aprašuose numatytas savarankiškas darbas, nesvarbu kur jie atliekami, yra privaloma studijų dalis, todėl savanoriškos praktikos dvišalė sutartis niekaip neįpareigoja studento vykdyti studijų plane numatytų užduočių ir įgyti numatytų studijų rezultatų.

Nors budėjimai, yra privaloma sudedamoji studijų dalykų kaupiamąjo balo dalis, tačiau dalykų aprašuose tai nėra reglamentuojama, todėl neaišku, kur ir koku principu galutiniame dalyko vertinime atsispindi studentų budėjimų Ataskaitose gauti įvertinimai.

Budėjimų tvarkos 7 punkte reglamentuojami teiginiai ir nuostatos apie budėjimų metu atliekamą savarankišką darbą ir jo apimtį bei vertinimo principus, neatitinka studijų plano ir studijų kokybės užtikrinimo nuostatų, nes dokumente nurodyta, kad privalomojo budėjimo trukmė yra 20 val. (4 budėjimai po 5 val.) per metus, už kurį yra užskaitoma 50 proc. I kurso privalomojo dalyko „Gyvūnų gerovė“, visas (100 proc.) II kurso privalomojo dalyko „Slaugos procesas ir klinikiniai įgūdžiai“ ir visas (100 proc.) III kurso privalomojo dalyko „Smulkiųjų gyvūnų priežiūra, veislės ir slauga“ savarankiškas darbas, už kuriuos studentas yra vertinamas. Tačiau studijų plane (2021 m.) šių dalykų savarankiškam darbui yra skirta po 44, 140 ir 105 val., atitinkamai arba 289 val. iš viso. Vertinimo metu ekspertams iškilęs klausimas dėl likusio (279 val.) savarankiško darbo atlikimo formos ir vertinimo nebuvo atsakyta, kadangi pateikiami atsakymai skyrėsi. Todėl, ekspertai susidarė neigiamą nuomonę apie savarankiško darbo apimtį, turinį ir atsiskaitymą. Pažymėtina tai, kad studentui mokantis veterinarinių procedūrų atlikimo ar asistavimo jas atliekančiam veterinarijos gydytojui, negali būti interpretacijų. Studentai turi išmokyti jas atlikti vadovaudamiesi patvirtintais protokolais.

Budėjimų tvarkos 2 priede reglamentuojami 28 praktiniai įgūdžiai, kuriuos III kurso studentas turi įgyti ir atlikti budėjimų metu. Tačiau dokumente nėra reglamentuojami I ir II kurso studentų įgyjami praktiniai įgūdžiai. Nurodoma, kad studentas „stebi“. Tačiau būsimasis veterinarijos felčeris įgūdžius gali įgyti tik pats atlikdamas procedūras (angl. *hands on*), bet ne stebėdamas kaip tai daro dėstytojas.

Budėjimų tvarkos 2 punkte išvardintų kitų studijų dalykų savarankiško darbo atlikimas, rezultatai ir vertinimas Budėjimų tvarkoje visai neaprašytas. Todėl išlieka neaišku, kur juos studentas įgyja.

Pažymėtina, kad Programos Budėjimų tvarkos apraše vartojami dviprasmiški, galintys klaidinti studentus teiginiai, tokie kaip: „arba“, „susitarti su dėstytoju“ – vadinasi jokios tvarkos nėra, jei galima susitarti ir individualiai nuspręsti, „praleidus budėti 2 kartus vietoje privalomo vieno karto“ – vadinasi, kad akademinės tvarkos nesilaikančiam studentui suteikiama privilegija kitų studentų atžvilgiu!, „pavesti atlikti darbus...atsižvelgiant į darbų sudėtingumą, studento gebėjimus“ – studentas privalo atlikti visus darbus, numatytus studijų rezultatuose, o jei ko nemoka – būti mokomas, „išnagrinėti veterinarijos klinikose dažniau vartojamus vaistus“ – studentas privalo susipažinti su visomis vaistų grupėmis, jų saugojimo taisyklėmis, dozavimu, etc., bet ne tik su dažniausiai vartojamais, „nepavykus gauti visų įvertinimų“ – jei studentas negavo įvertinimo, vadinasi jis to rezultato nepasiekė. Tokių prielaidų negali būti dokumente. Negali būti sudaromos išskirtinės sąlygos akademinės tvarkos nesilaikančiam studentui, „budėjimą kuruojantis dėstytojas savarankišką darbą užskaito tik patikrinęs studento praktinius gebėjimus“ – kaip tai suprasti studentui, kada tai bus daroma, kiek ir kokių užduočių jis gaus.

Budėjimų tvarkoje minimi studijų rezultatai, kuriuos turi pasiekti I kurso studentas (42 ir 44 punktai) negalėtų būti atlikti studento, budinčio pirmame semestre ar antrojo semestro pradžioje, nes studentas dar nesimokė atitinkamų dalykų ir neturi reikiamų teorinių žinių.

Budėjimų tvarkoje aprašomuose studijų rezultatuose, kuriuos turi pasiekti III kurso studentas nurodoma, kad jis gali „atlikti gyvūno narkozę“. Tačiau narkozės atlikimas yra veterinarijos gydytojo, bet ne veterinarijos felčerio kompetencija. Veterinarijos felčeris (šiuo atveju studentas) tik asistuoja veterinarijos gydytojui vykdant ir palaikant anesteziją.

Budėjimų tvarkos 28 punkte numatyta, kad studentas po budėjimo turi iššluoti ir išplauti klinikos patalpas. Ekspertų manymu, studentas „pasibaigus budėjimui“ tikrai neturėtų valyti Klinikos patalpų, nes tai nėra studijų rezultatai, kuriuos turėtų įgyti studentas. Studentas turėtų sutvarkyti savo ir veterinarijos gydytojo, kuriam asistavo, darbo vietą, bet ne kliniką. Budėjimų tvarkoje yra ir daugiau netikslumų, todėl Tvarka turi būti peržiūrėta iš esmės į peržiūrą įtraukiant studentus, atsižvelgiant į studentų atliktus studijų programos vertinimus bei grįžtamojo ryšio rezultatus.

Studentai pokalbio metu informavo, kad savarankiškų studijų metu studentas atlieka tokias užduotis, kokias jam nurodo Praktikos bazės veterinarijos gydytojas, kurioje studentas atlieka savarankišką darbą (mokosi arba dirba), nes užduotys nėra reglamentuotos (nėra sutarčių).

Nors susitikimo metu Kolegijos dėstytojai tai neigė, bet darbdaviai patvirtino studentų teiginius paaiškindami, kad studentams savarankiškų studijų užduotis skiria savo nuožiūra pagal klinikos / ūkio poreikius ir nei dalykų aprašais nei tvarkomis nesivadovauja. Tai dar kartą patvirtina, kad savarankiško darbo atlikimui su Praktikos bazėmis turi būti sudaromos trišalės sutartys ir atliekama jų įgyvendinimo kontrolė. Ekspertų pastaba: dalykų aprašuose savarankiško darbo temos yra pateikiamos, tik nedetalizuojamos.

Ekspertų manymu, Fakultetas neturi veterinarijos studentų savarankišką darbą reglamentuojančios tvarkos. Studentai neatlieka viso, dalykų aprašuose numatyto, privalomo savarankiško darbo ir neįgauna numatytų įgūdžių.

Studentų teigimu, vienu metu klinikoje budi iš viso 5 studentai: 1 iš pirmo kurso + du iš II ir + du iš III kurso. Studentai paaiškino, kad budėjimų metu I kurso studentams leidžiama tik stebėti, bet ne patiems atlikti užduotis; II ir III kursų studentams iki 2023 m. pavasario semestro buvo leidžiama asistuoti ir kai ką atlikti patiems. Situacija iš esmės pasikeitė nuo 2023 m. pavasario semestro, kai iš darbo išėjo visi buvę klinikos gydytojai.

Studentų teigimu, pacientų Kolegijos veterinarijos klinikoje labai mažai. Ar bus praktinės veiklos, ir ar bus sudaryta galimybė ką nors išmokti budėjimų klinikoje metu praktiškai, labai priklausė nuo to, kokios srities vet. gydytojas tuo metu dirbdavo klinikoje. Jei dirba ne tos srities vet. gydytojas, kokius įgūdžius turėjo mokytis įgyti studentas – studentams liepdavo valyti dulkes, tvarkyti kliniką (ne Studijų plano darbai).

Tačiau Budėjimų tvarkos 4 punktas teigia, kad budi du studentai: vienas iš I kurso ir vienas iš II arba III kurso. Kaip yra iš tikrųjų išsiaiškinti nepavyko, nes pateikti atsakymai skyrėsi.

Klinika kurį laiką (administracijos teigimu 12 d., studentų ir darbdavių teigimu – apie 2 mėn.) buvo visiškai uždaryta. Budėjimai ir praktikos nevyko ir jie studentams nebuvo kompensuoti.

Dalis buvusių veterinarijos gydytojų liko ir dirba Kolegijoje tik dėstytojais. (*Ekspertų pastebėjimas: susitikime buvę Klinikos vet. gydytojai, kurie šiuo metu dirba Kolegijoje dėstytojais, į ekspertų susitikimą su dėstytojais nebuvo pakviesti*).

Klinikoje nedirbantys dėstytojai norėdami ateiti į kliniką turi suderinti atėjimo į kliniką laiką su klinikos vadove ar tuo metu dirbsiančiu vet. gydytoju. Tačiau veterinarijos gydytoju klinikoje nedirbantis dėstytojas, pats neturi kuruojamų pacientų, todėl negali atlikti praktinių procedūrų, kurias mokytis atlikti turėtų studentai. Ekspertų manymu, tai yra neefektyvu, nes dirba ne dėstytojas, bet veterinarijos gydytojas, kuris tuo metu turėtų atlikti savo funkcijas ir veiklas bei kuruoti budinčius studentus.

Personalo atstovų teigimu, Klinikos veterinarijos gydytojai neturi specializacijų ir atlieka visas veterinarijos gydytojo funkcijas, kurios yra reikalingos pacientui.

2.1.4. IŠVYKOS Į IŠORĖS MOKYMO BAZES (ŪKINIŲ GYVULIŲ FERMAS)

Studentai ekspertams išsakė nepasitenkinimą dėl studijų rezultatų, apimančių ūkinių gyvūnų veterinarinę slaugą, įgijimo. Jų teigimu, Kolegija tam neturi sąlygų ir priemonių, o „Ūkinių gyvūnų slaugos profesinės veiklos praktikos“ metu buvo galimybė įgyti tik dalį įgūdžių.

Kolegijos patalpų apžiūros metu nustatyta, kad Kolegija tikrai neturi sąlygų ir priemonių ūkinių gyvūnų slaugos įgūdžiams įgyti vietoje, todėl mokymas vyksta išorės ūkinių gyvūnų ūkiuose. Nustatyta, kad išvykos organizuojamos retai, nereglamentuotai, o patys studentai apie išvykos laiką ar atšaukimą informuojami per vėlai. Todėl nukenčia studentų įgūdžiai. Kaip pastebėjo darbdavių atstovas, ūkinių gyvūnų fermose veterinarijos felčeriai yra labai laukiami, tačiau dirbti atvyksta vos vienas kitas. Darbdaviai pažymėjo, kad studijų metu su dėstytojais į ūkius atvažiuoja ne visas kursas, grupė ar pogrupis, o daugiausiai 2-3 studentai ir dėstytojas.

Tai patvirtina, kad studentai išvykose dalyvauja pagal norą, kas nori važiuoja, jei nenori – nevažiuoja. Už praleistas išvykas atsiskaityti nereikia. Jei išvyka neįvyksta dėl transporto nebuvimo ar dėl kitos dėstytojo kaltės (liga, posėdis, etc.) – taip pat nėra sudaromos sąlygos, kad nedalyvavę studentai galėtų dalyvauti. Daliai studentų išvykus į išvyką likusiesiems studentams vyksta kontaktiniai užsiėmimai, kurie išvykusiems taip pat nekompensuojami.

Išanalizavus Centro ekspertams pateiktą Kolegijos dėstytojų ir studentų susirašinėjimo el. laiškų dėl išvykų organizavimo kopijas ir pateiktus tvarkaraščius nustatyta, kad išvykos nėra (nebuvo) planuojamos tvarkaraščiuose, o išvykos organizuojamos pagal poreikį, pakeičiant tvarkaraštį. Tačiau susitikimo metu katedros vedėja tvirtino, kad išvykos tvarkaraščiuose yra suplanuotos, o tvarkaraščiai sudaromi semestrai ir kinta labai retai susidarius objektyviai priežastims, pvz.: susirgus dėstytojui.

Ekspertai nustatė, kad išvažiuojamųjų praktinių darbų struktūra, vertinimo kriterijai nėra aprašyti dalyko apraše, tvarkaraščiuose jų taip pat rasti nepavyko. Toks studijų organizavimas neužtikrina visų Programos apraše numatytų studijų rezultatų pasiekimo ir kompetencijų įgijimo galimybės visiems studentams tomis pačiomis sąlygomis.

Kolegija turi ribotą transporto, reikalingo išvykoms, kiekį, bet, kaip paaikškino atsakingi darbuotojai, tinkamai planuojant ir laiku užsakius, transportas yra užtikrinamas. Tačiau studentai tai paneigė.

Vertinimo proceso eigoje, jau po įvykusio susitikimo su studentais ir SA, ekspertams aiškinantis išvykų į ūkius organizavimo tvarką, ekspertams Kolegijos buvo pateiktas „Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto Veterinarijos studijų programos studentų išvažiuojamųjų

praktinių darbų atlikimo tvarkos aprašas“ (*patv. 2023-10-30 įsak. Nr. AT V1- 42*). Atkreiptinas dėmesys, kad šio dokumento ekspertai nebuvo radę Kolegijos tinklapyje paskelbto viešai kartu su kitais Veterinarijos studijas reglamentuojančiais dokumentais. Kaip jau buvo minėta, apie šio dokumento egzistavimą nieko nežinojo ir susitikime dalyvavusieji studentai. Todėl liko neišaiškinta, ar šis tvarkos aprašas buvo patvirtintas ir paskelbtas viešai.

2.1.5. PRIVALOMOSIOS PRAKTIKOS

Kolegijoje praktikos reglamentuojamos bendruoju „Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto Studentų praktikų organizavimo tvarkos aprašu“ (toliau – Praktikų tvarka), (*patv. AF dekanų įsak. Nr. AT V1-8, 2022-02-18*).

Veterinarijos studijų programos plane yra numatytos 3 privalomosios praktikos: Ūkinių gyvūnų slaugos profesinės veiklos praktika, Gyvūnų augintinių slaugos profesinės veiklos praktika ir Baigiamoji praktika, kurioms skiriama po 10 kreditų – iš viso 30 kreditų. Iš jų 400 val. skirta kontaktiniam praktiniam darbui ir 287 val. (28 proc.) savarankiškam darbui. Ekspertai abejoja, kad ataskaitos parengimui reiktų skirti 1/3 dalies visos dalyko apimties.

Baigiamosios praktikos kryptį (Ūkinių gyvūnų slauga ar Gyvūnų augintinių slauga) sudaromos sąlygos pasirinkti pačiam studentui. Tai sveikintinas sprendimas, nes studentas visus studijų plane numatytus privalomus studijų rezultatus jau būna įgijęs ankstesnių studijų ir praktikų metu, todėl Baigiamosios praktikos metu jau gali gilintis srityje, kurioje planuoja tęsti savo darbinę veiklą.

Fakultetas turi Praktikos bazių sąrašą, kuris yra skelbiamas viešai. Studentų teigimu, privalomų praktikų bazes jie taip pat susiranda patys. Dalis studentų, turinčių darbo sutartis su privačiomis veterinarijos klinikomis ten atlieka ir mokomąsias privalomas praktikas, jei turi įgiję 3 metų stažą. Tačiau tokiais atvejais trišalės sutartys nėra sudaromos (Praktikų tvarkos 14 punktas). Nors teisiniu požiūriu tai yra teisėta, tačiau Veterinarijos krypties studijų kokybės užtikrinimo reikalavimų tai netenkina, nes studentas dirba tai, kas numatyta jo pareigybių apraše, o privalomi studijų rezultatai gali likti nepasiekti.

Ekspertai turėjo galimybę susipažinti su “Gyvūnų augintinių slaugos profesinės veiklos praktikos” ir Ūkinių gyvūnų slaugos profesinės veiklos praktikos” dalykų aprašais. Neaišku, ar apie dalykų aprašus kalbama Praktikų tvarkoje, nes jei taip, tai nei studijų rezultatai, nei vertinimas juose nėra tinkamai aprašyti.

Praktikų tvarkoje numatyta, kad studentai praktikas gali atlikti ir Kolegijos padaliniuose (šiuo atveju Veterinarijos klinikoje). **Studentų teigimu, nuo 2023 m. pavasario semestro III kurso studentų Baigiamoji ir Gyvūnų augintinių slaugos profesinės veiklos praktikos Kolegijos veterinarijos klinikoje nevyko, nors Gyvūnų augintinių slaugos profesinės veiklos praktiką studentai norėtų atlikti ir Kolegijos Veterinarijos klinikoje.**

Praktikų tvarkos 5.2 punktas teigia, kad “*Praktikos vadovas fakultete atsakingas už tai, kad studento pasirinkta praktikos institucija yra tinkama praktikos tikslų ir uždavinių įgyvendinimui*”, tačiau Fakultetas neturi specifinės Veterinarijos programos praktikos bazių atranką reglamentuojančios tvarkos. Todėl vadovas neturi galimybės nešališkai įvertinti Fakulteto siūlomų ar studentų savarankiškai pasirinktų praktikos bazių atitikmens praktikos studijų rezultatų įgyvendinimui. Kiekvienos studijų programos praktikos bazė turi turėti tai programai būtiną įrangą, specialistus, kuruosiančius studentus, pacientų skaičių. Bendrojoje Fakulteto Praktikų tvarkoje tai nėra, ir negali būti, reglamentuota.

Nors Praktikų tvarkos 17 punktą teigia, kad „*Fakulteto skirtas praktikos vadovas palaiko ryšius su mentoriumi ir praktiką atliekančiu studentu*“, tačiau nei studentai, nei darbdaviai apie tai nieko nežinojo. Dėstytojai praktikantų nelanko, nekomunikuoja su praktikos bazių mentorais, nesidomi, kaip užtikrinama studentų biologinė sauga ir gerovė. Praktikantai Fakultetui nepristato darbo grafikų, studentas praktikos darbo grafiką sudaro vadovaudamasis praktikos mentoriaus nurodymais.

Studentai nežinojo, kad Fakultete, kaip rašoma Praktikų tvarkoje, yra praktikų koordinatorius, nes su juo nebuvo susitikę. Ekspertų nuomone, studentams ir praktikų mentoriams būtų aiškiau, jei už praktikų (visų) koordinavimą, aprašų parengimą ir atnaujinimą Katedroje būtų atsakingas vienas asmuo.

Praktikų tvarkos 26 punktą numato, kad „*į praktikos studijų dalyką gali būti įskaitomos savanoriškos ar kitos Tvarkoje neapibrėžtos praktikos, taip pat įskaitomi dirbančio studento įgyti pasiekimai mokantis neformaliai ir darbo vietoje, jeigu jų atitiktis programoje numatytos praktikos studijų rezultatams yra įvertinta ir įgytos kompetencijos pripažintos vadovaujantis Kolegijos Neformaliojo ir savaiminio būdu įgytų mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo Vilniaus kolegijoje tvarkos aprašu*“. Kyla klausimas, kaip gali būti įskaitomi savanoriškų praktikų metu įgyti įgūdžiai, jeigu jie, kaip rašoma Kolegijos Praktikų organizavimo tvarkos 3.13. punkte, nėra Kolegijos studijų programos dalis, ir kuriai sutarčių nereikėtų. Akivaizdu, kad Programos organizavime yra painiojama tarp praktikos, savanoriškos praktikos, savarankiško darbo ir budėjimų ir tarp pačių sąvokų. Tai jokių būdu nėra tas pats. Todėl tikėtina, kad neaiškumo čia kyla ir studentams.

2.1.6. BAIGIAMIEJI DARBAI IR BAIGIAMASIS EGZAMINAS

Studentai pateikė nusiskundimus, kad Baigiamųjų darbų (BD) ir Baigiamojo egzamino (BE) organizavimo bei vertinimo principai jiems yra neaiškūs. Abejonių studentams kelia tai, kad BD dažniausiai yra teoriniai, nes nėra galimybės atlikti tyrimus, taip pat BD ir BE vertinimo skaidrumas, nes, jų manymu, tiriamieji darbai kartais įvertinami blogiau nei teoriniai, o BE metu studentams pateikiami skirtingo sudėtingumo (ne visiems vienodi) klausimai, apimantys temas, kurių studentai nesimokė, nes jų nėra Programos studijų rezultatuose.

Ekspertai nustatė, kad baigiamieji darbai rengiami ir ginami vadovaujantis „Vilniaus kolegijos baigiamųjų darbų (projektų) rengimo ir gynimo tvarkos aprašu“ (*toliau – BD tvarka*) (*patv. AT nutarimu Nr. AT N-12, 2022-10-12*) bei „Veterinarijos studijų programos Profesinio bakalauro baigiamųjų darbų rengimo metodiniais nurodymais“ (*toliau – BD metodiniai nurodymai*) (*patv. AF dekanų įsak. Nr. AT V-2, 2023-01-19*).

BD rengimui ir vertinimui Fakultete skiriama daug dėmesio. BD tvarka ir metodiniai nurodymai aiškiai reglamentuoja visas procedūras ir iš dalies vertinimą, dokumentai skelbiami Kolegijos tinklapyje viešai, yra laisvai prieinami studentams. BD ir BE vertinimo komisiją sudaro darbdavių atstovai ir studijų krypties dėstytojai. Ta pati komisija vertina ir BD ir BE, nors jų metu studentų įgyjami studijų rezultatai skiriasi. Tačiau, nors BD ir BE vertinami atskirai, bet jų pažymiai yra sumuojami 70+30 proc. santykiu atitinkamai, ir diplomo priedėlyje įrašomas tik vienas bendras pažymys, nors studijų plane jie pateikiami kaip du atskiri dalykai.

Ekspertams nebuvo pateikti dokumentai reglamentuojantys BE procedūras ir vertinimą, nes tikėtina, tokių nėra. Ekspertai mano, kad turi būti parengta atskira BE vykdymo ir vertinimo tvarka, BD ir BE vertinimo komisijos turi būti atskiros, kurias sudarytų ne mažiau nei

po 5 narius (šiuo atveju yra sudaroma 1 komisija iš 3 narių), o diplomo priedėlyje įrašomi du atskiri pažymiai. Tai leistų studentui jaustis saugesniam ir padėtų išvengti abejonių, kad vertinimas nėra skaidrus.

2.2. STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS

Kaip jau buvo minima 2.1. šios analizės skyriuje, nustatyta, kad vykdant Programą nėra užtikrinamas užsiėmimų lankomumas, nesilaikoma netgi ir bendruosiuose Kolegijos studijas reglamentuojančiuose dokumentuose pateikiamų lankomumo užtikrinimo nurodymų, kad paskaitų ir praktikos darbų lankymas yra privalomas. **Kad lankomumas Fakulteto veterinarijos studentams nėra privalomas ne kartą patvirtino ir patys studentai. Pavyzdžiui, Budėjimo dieną studentai atleidžiami nuo užsiėmimų, nors kitiems studentams užsiėmimai vyksta. Budėjusiems, už užsiėmimų praleidimą atsiskaityti nereikia.**

Kaip jau buvo minėta, studentai patys nusprendžia vyksti ar nevykti į išvažiuojamuosius užsiėmimus. Toks studijų organizavimas yra nesuderinamas su lygiateisiškėmis ir vienodomis studijomis visiems studentams ir neatitinka studijų kokybės užtikrinimo nuostatų, nes nedalyvaujantys užsiėmimuose studentai neįgyja jose suteikiamų žinių, bet diplomus gauna visi tokius pačius.

Susitikimuose dalyvaujančių administracijos, dėstytojų ir studentų atsakymai užsiėmimų lankomumo klausimu skyrėsi iš esmės: studentai sakė, kad lankyti neprivaloma ir niekas dalyvavimo netikrina, dėstytojai teigė, kad jie vertina studijų pasiekimus ir studento aktyvumą, todėl dalyvauja studentas užsiėmime ar ne, jų manymu, nėra svarbu, administracijos atstovai nors ir neužtikrintai, bet pasakė, kad šis klausimas buvo svarstytas ir nuo 2024 m. m. bus privaloma lankyti ne mažiau nei 50 proc. užsiėmimų. Minėjo, kad svarstyme dalyvavo ir studentų atstovai, kurie siūlė šį procentą padidinti iki 70-80 proc. Administracijos atstovai negalėjo atsakyti, ar 70-80 proc. lankomumo privalomumas planuojamas tik praktiniuose užsiėmimuose, ar apskritai. Fakulteto ir Kolegijos administracija taip pat negalėjo patvirtinti, ar studentai, atstovaujantys Fakultetą, apie tai buvo informuoti, ir kokia buvo studentų reakcija, ar jie šiems planams pritaria. Ekspertų manymu, privalomo lankomumo procentas bus priimtas skirtinguose fakultetuose skirtingas, nes programos yra skirtingos, priklauso skirtingoms studijų kryptims, o jų mokymo ir mokymosi formos gali skirtis. Galutinio sprendimo ir tai reglamentuojančio dokumento Kolegija dar neturi.

Atstovų atsakymai apie individualaus tvarkaraščio galimybę taip pat buvo skirtingi. Dėstytojai patvirtino, kad buvo tik 1 studentas studijavęs pagal individualų tvarkaraštį. Jų manymu, privalomas lankomumas neturėtų būti taikomas, jei studijuojama pagal individualų tvarkaraštį. Kad taip ir yra, patvirtino studentai studijavę pagal individualų tvarkaraštį (II ir III kurso dalykus per vienerius metus). Jie jokio individualaus tvarkaraščio nesudarė ir niekas jo netvirtino. Administracija patvirtino, kad studentas, studijuojantis pagal individualų tvarkaraštį, pats yra atsakingas už šio tvarkaraščio sudarymą, todėl dėl kiekvieno dalyko individualiai tariausi su dėstytojais. Tam ekspertai neprieštarauja, bet sudarytas tvarkaraštis privalo būti patvirtinamas studijų centre ir dekanu, kad taptų galiojančiu.

Ekspertų nuomone, studentai privalo įgyti visus studijų rezultatus ir vienodomis sąlygomis. Jei asmeniui sudaroma galimybė studijuoti pagal individualų tvarkaraštį, tai nereikia, kad jis gali nelankyti užsiėmimų ar lankyti tik tai kas studentui patinka ir semestro gale laikyti egzaminus (net po 2 egzaminus per dieną.)

Individualus tvarkaraštis privalo būti sudaromas, suderinamas su dėstančiais dėstytojais ir studijų centru bei patvirtinamas dekanu. Kadangi Kolegijoje Veterinarijos programos kiekviename kurse yra ne viena studentų grupė, o praktikos darbai vedami pogrupiais, suderinti tvarkaraštį problemų neturėtų kilti. Tačiau vienu metu studijuoti dviejų studijų metų kursą, neturėtų būti leidžiama. Kokybiškai studijuoti tokiu būdu ir laikytis studijų organizavimo taisyklių yra neįmanoma, nes dalykai studijų plane yra išdėstyti logine seka. Todėl studentas, nestudijavęs pvz. Propedeutikos, negali pradėti Chirurgijos studijų, o tol, kol nėra įvertintas už visus privalomus dalykus, negali būti išleidžiamas į praktiką. Tai yra patvirtinta ir Kolegijos Studijų tvarkoje, bet akivaizdu, kad jos nesilaikoma.

2.3. PERSONALAS

Studentai išreiškė nepasitenkinimą kai kurių dėstytojų, o ypač Kolegijos veterinarijos klinikoje dirbančių veterinarijos gydytojų darbu, požiūriu į studentus ir kompetencija bei mokymo metodais, paskaitų kokybe ir jų turiniu. Studentai pažymėjo, kad veterinarijos gydytojai nesuteikia jiems galimybės praktikuotis klinikoje. Klinikoje yra mažai pacientų, atliekamos tik kasdieninės, labai paprastos procedūros. Esančia aparatūra studentams naudotis neleidžiama.

Studentai taip pat pažymėjo ir dėstytojus (neįvardindami), kurie, studentų manymu, nusipelno pagarbos ir yra puikiai vertinami. Ekspertai perdavė šį grįžtamąjį ryšį dėstytojams ir administracijai susitikimų metu.

Dėstytojų priėmimas į darbą Kolegijoje vykdomas konkurso būdu arba darbuotojai priimami terminuotomis sutartimis 2 metų laikotarpiui. Konkursas, kvalifikacijos vertinimas ir atestavimas vykdomi vadovaujantis „Vilniaus kolegijos konkursų eiti dėstytojų pareigas ir dėstytojų veiklos vertinimo bei atestavimo tvarkos aprašu“ (toliau – Aprašas) (patv. Akademinės tarybos nutarimu Nr. AT N – 2, 2024-02-21.).

Įvertinus šį Aprašą, galima teigti, kad jis parengtas gana formaliai, gana painiai aprašyti procedūriniai veiksmai, komisijų sudarymas, konkurso ir atestacijos reikalavimai.

Asmeniui, siekiančiam užimti vienas ar kitas pareigas, yra numatytas vos vienas privalomas reikalavimas pvz.: „Konkurse eiti docento pareigas gali dalyvauti mokslininkas, esantis ne žemesnės pakopos kaip pripažintas tyrėjas. Docento pareigas siekiantis užimti mokslininkas per pastaruosius 5 metus turi būti paskelbęs ne mažiau kaip 3 mokslinius straipsnius recenzuojamuose mokslo leidiniuose, iš kurių ne mažiau kaip 1 paskelbtas tarptautinio lygio moksliniame leidinyje.“). Visi kiti kvalifikaciniai kriterijai būtų vertinami tik esant keliems pretendentams į tą pačią vietą, jei reikėtų sudaryti pirmumo eilę. Žinant, kad konkursų, dažniausiai, nebūna ir į pareigas pretenduoja tik po vieną asmenį, dėstytojai praranda motyvą siekti Apraše išvardintų pirmumo teisę suteikiančių kvalifikacinių reikalavimų. Pokalbyje dalyvavę dėstytojai tai patvirtino atsakydami į klausimą kodėl nerengia mokymo literatūros – „nėra motyvacijos rašyti mokomąją literatūrą, nes už tai nevertinama“.

Apie personalo sudėtį ir skaičių informacija ekspertams buvo pateikta pokalbių metu su Kolegijos administracijos ir dėstytojų atstovais, todėl dėl jos faktinio tikslumo priimti atsakomybės negalime.

Dėstytojų skaičius, dėstančių Veterinarijos studijų programos studijų krypties dalykus, yra 12 asmenų iš kurių tik 3 asmenys Kolegijoje dirba pilnu etatu. Likusieji dėstytojai Kolegijoje dirba 0,25 ar 0,5 etato krūviu (ne visi dėstytojai žinojo kokia etato dalimi yra įdarbinti). Tai antraeilės jų pareigos.

Tas pats dėstytojas dėsto po kelis skirtingus dalykus. Tik nedidelė dalis klinikinius dalykus dėstančių dėstytojų dirba ir klinikinį darbą Kolegijos veterinarijos klinikoje.

Pokalbio metu dėstytojai taip pat apgailestavo, kad tikėtis aukštos kokybės iš terminuotomis 0,25 etato sutartimis dirbančio personalo yra sunku ir, jų manymu, būtų puiku jei pavyktų pakviesti daugiau dėstytojų neterminuotomis sutartimis, kurie būtų labiau motyvuoti užtikrinti studijų kokybę. Atsakydami į klausimą, kas motyvuoja dirbti Kolegijoje, dėstytojai pažymėjo, kad didžiausias privalumas yra lanksti galimybė derinti darbą Kolegijoje ir pagrindinėje darbovietėje, būti įvertintam ir apdovanotam padėkomis, viešomis nominacijomis ar piniginėmis išmokomis. Tačiau kaip motyvacijos būti paaukštintam pareigose galimybės patys nepaminėjo ir tiesaus atsakymo nepateikė. Veterinarijos gydytojai kaip motyvaciją išskyrė naujos įrangos buvimą Klinikoje, su kuria galima dirbti, motyvuotų studentų buvimą.

Dėstytojai retai įtraukiami į sprendimų priėmimą, nes, kaip teko pastebėti, komisijose atstovais dažniausiai skiriami tie patys keli darbuotojai. Tikimybė, kad taip vyksta todėl, kad tik vos keli asmenys dirba neterminuotomis sutartimis.

Ekspertų manymu, Kolegija ir Fakultetas turėtų dėti daugiau pastangų, kad kuo daugiau akademinio personalo liktų dirbti Kolegijoje neterminuota sutartimi.

Kolegijos dėstytojų, tame tarpe ir Veterinarijos katedros, kompetencija yra tobulinama, vadovaujantis Kolegijos Akademinės tarybos 2020-12-18 nutarimu Nr. AT N – 9 patvirtinta Vilniaus kolegijos personalo kompetencijų tobulinimo tvarka (toliau – Tvarka), kurioje aprašyti kompetencijų kėlimo tikslai, galimybės ir sąlygos bei besistažuojančiųjų teisės ir pareigos, prieduose pateikiami reikiamų užpildyti dokumentų pavyzdžiai. Vadovaujantis Tvarka Kolegijos Agrotechnologijų fakulteto Veterinarijos katedra kasmet rengia Katedros personalo kompetencijų tobulinimo planą (ekspertams pateiktas 2024/2025 m.m. planas). Plane yra išvardintos mokymo(si), tyrimų, bendrosios (skaitmeninės, lyderystės, tarpkultūrinė) ir dalykinės kompetencijos, kurių planuoja siekti dėstytojai, bet plane nėra numatyti nei mokymus organizuosiančios institucijos ir / ar lektoriai, nei mokymų organizavimo laikas. Planas bus tvirtinamas rugsėjo mėn. ir skelbiamas Kolegijos vidiniame tinkle

Kolegijos deramai reglamentuojamos dėstytojų kompetencijų tobulinimo sąlygos ir kontrolė leidžia daryti išvadą, kad dėstytojai kvalifikaciją kelia ir yra pasirengę dėstyti bei užtikrinti studijų vykdymo kokybę. Tačiau nėra informacijos, koku būdu užtikrinamos terminuota sutartimi pradėjusių dirbti dėstytojų didaktinės kompetencijos pirmaisiais darbo metais.

Kolegijos veterinarijos klinikoje yra 2,5 etato, kuriuos užima 5 asmenys. Veterinarijos gydytojai nėra baigę Veterinarinės medicinos rezidentūros, todėl specializacijų neturi. Jie atlieka visas veterinarijos gydytojo funkcijas, kurių reikia pacientui (vidaus ligos, dermatologija, chirurgija, vaizdo diagnostika ir kt.). Veterinarijos gydytojų kvalifikacijos kėlimas yra reglamentuotas veterinarijos gydytojų turinčių licenciją kvalifikacijos kėlimo tvarkoje, patvirtintoje VMVT direktoriaus. Dalis veterinarijos gydytojų taip pat dirba ir dėstytojais.

Mikroklimas Veterinarijos katedroje ir Agrotechnologijų fakultete yra įtemptas. Tai buvo juntama bendraujant tiek su administracijos atstovais, tiek su dėstytojais, tiek su studentais. Buvo išsakyti kaltinimai vienu kitoms atžvilgiu ir jaučiama esanti įtampa ne tik tarp dėstytojų, administracijos ir studentų, bet ir paties personalo tarpe.

Situacijos realumo ekspertams įvertinti galimybės nebuvo, nes nelojalumu institucijai ir konfliktinių veiksmų inicijavimu į juos įtraukiant studentus kaltinti dėstytojai ir susitikimą su ekspertais pakviesti nebuvo (pakviestųjų sąrašus sudarė Kolegija).

2.4. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

Studentai išreiškė nepasitenkinimą studijoms naudojama mokymo literatūra lietuvių kalba, jos trūkumu, muliažų trūkumu ir pacientų trūkumu Klinikoje bei apribota galimybe studijų metu naudotis Klinikoje esama aparatūra.

2.4.1. MOKOMOJI LITERATŪRA

Pokalbio su studentais metu, iš Centro pateiktos kitos rašytinės informacijos (skenuotos paskaitų skaidrės) bei dalykų aprašų paaiškėjo, kad daugumai dalykų mokytis yra rekomenduojama labai sena literatūra.

Dėstytojai ir veterinarijos gydytojai nėra suinteresuoti rašyti ir publikuoti mokomosios literatūros lietuvių kalba, nes nėra motyvacijos, už tai jie yra menkai vertinami, o laiko tai užimtų daug.

Bibliotekos patalpų ir ten esančių leidinių bei kitos įrangos ekspertams pamatyti galimybė nebuvo sudaryta teigiant, kad šiuo metu biblioteka neveikia, nes kraustosi ir rengiasi remontui. Tačiau tinklapyje apie tai informacijos nebuvo, kai tuo tarpu kiti Kolegijos bibliotekos padaliniai buvo aiškiai nurodę vasaros darbo grafiką ir nedarbo dienas.

Atkreiptinas dėmesys, kad biblioteka nuo fakulteto yra labai nutolusi (Studentų g. 47, Vilnius), todėl studentas, norėdamas pasinaudoti bibliotekos paslaugomis, tam turi skirti daug papildomo asmeninio laiko. Ekspertų manymu, turėtų būti sudaryta galimybė bibliotekos padalinį su pagrindine literatūra ir duomenų bazėmis turėti pačiame Fakultete.

2.4.2. MULIAŽAI

Veterinarijos studijų metu praktinis mokymas yra derinamas su simuliaciniu mokymu. Tam tikslui Kolegija yra įsigijusi keletą muliažų: intubavimo, pirmosios pagalbos, akušerijos bei injekcijų atlikimo. Muliažai buvo įsigyti rengiantis veterinarijos krypties akreditacijai. 2024 metais buvo įsigyta virtualios realybės programa skirta Anatomijos dalyko mokymui. **Studentai minėjo, kad studijų metu jie matė 3 muliažus.**

Muliažai naudojami paskaitų metu. Savarankiškai jais naudotis studentams galimybė nesuteikiama (išskyrus Anatomijos dalyką). Nėra muliažų naudojimo tvarkos aprašų. Muliažų kiekis yra nepakankamas studentų skaičiui. Ypač rekomenduotina įsigyti ūkinių gyvūnų muliažus, nes Kolegija neturi kitų priemonių šioms studijoms užtikrinti Kolegijos viduje.

2.4.3. VETERINARIJOS KLINIKA

Kolegijos veterinarijos klinika (toliau – Klinika) tiesiogiai yra pavaldi fakulteto dekanui, klinikai vadovauja veterinarijos gydytojas, turintis 0,1 etato dalį kaip klinikos vadovas. Klinikos paskirtis yra vykdyti studentų praktinį mokymą. Į darbą priimami veterinarijos gydytojai apie tai yra informuojami.

Klinikos modernizavimui ir įrangos atnaujinimui 2020-2022 metais iš projektų ir Kolegijos lėšų buvo skirta 888,0 tūkst. eurų.

Veterinarijos gydytojų teigimu, Klinika joje esamos įrangos nenaudoja komercinei veiklai, nes tokios yra ES projekto sąlygos, todėl lėšų neuždirba. Projekto sąlygų ekspertai nematė,

tačiau projektas negalėtų visiškai apriboti veterinarinės veiklos komercializavimo. Paprastai užmokestis negali būti imamas tam tikrą laiką už paslaugas, kurios atliekamos su už projekto lėšas įsigyta studijoms skirta įranga. Tačiau aiškaus atsakymo į šį klausimą ekspertai negavo.

Nors klinika turi pakankamai naujos įrangos veterinarinėms procedūroms atlikti, **tačiau, studentų teigimu, veterinarijos gydytojai nesuteikia jiems galimybės praktikuotis klinikoje, neleidžia naudotis įranga, įranga nenaudojama, pacientų yra mažai.**

Įvertinus Klinikos nuostatus, patvirtintus direktorės įsak. Nr. V-230, 2016-09-14, nustatyta, kad nuostatai yra iš esmės pasenę, reglamentuojantys klinikoje nevykdomas veiklas ir funkcijas. Tačiau, ekspertai buvo patikinti, kad šiuo metu Kolegijos veterinarijos klinikos prioritetas yra studijos.

Ankstesniais metais pacientų skaičius klinikoje buvo mažas (informacija, pateikta savianalizės apraše tarptautiniams ekspertams, 2022 m. vertinusiems Veterinarijos krypties studijas). Tai patvirtino ir darbdavių atstovai anksčiau dirbę Kolegijos Klinikoje.

Atnaujinus įrangą suprantama, kad ji turi būti naudojama ligų diagnostikai ir pacientų gydymui, o studentai su ja susipažinti asistuojami veterinarijos gydytojui, bet ne savarankiškai. Todėl svarbiausia, kad Klinika turėtų reikiamą kiekį pacientų, sergančių skirtingomis ir skirtingo sunkumo ligomis. Tai pirmiausiai priklauso nuo veterinarijos gydytojų kvalifikacijos ir siūlomų paslaugų įvairovės. Klinikos vadovė užtikrina, kad šiuo metu Klinika pacientų jau turi pakankamai.

Tačiau ekspertai atkreipė dėmesį, kad Klinikos registratūra neturi nuolatinio darbuotojo. Vadinas, pacientus registruoja patys veterinarijos gydytojai savo darbo laikui. Nėra įrodymų ar (ir kaip) registracijos derinamos su studijų proceso poreikiais. Registracijos sistemos duomenys ekspertams nebuvo pademonstruoti.

Apibendrinant, jeigu studentai nemato veikiančios įrangos, o pacientų pakanka, tuomet gali būti, kad Klinikų pacientų registracija nėra tinkamai priderinama prie praktinių studijų. To priežastimi galėtų būti ir mažas veterinarijos gydytojų skaičius dirbantis Klinikoje vienu metu.

Klinika nesilaiko ir neužtikrina biologinės saugos reikalavimų. Lankantis Klinikoje ekspertų grupei nebuvo pasiūlytas vienkartinis apavas ir apranga. Fakultetas neturi biologinės saugos užtikrinimo veterinarijos Klinikoje ir mokymo laboratorijose (patologijos, mikrobiologijos, anatomijos ir kt.) aprašo. Klinikos patalpose nėra išskirtos ir sužymėtos zonos, šiukšlinės, etc. Nėra įspėjamųjų ženklų ir žymėjimų ant spintelių durų ir stalčių.

Studentai į Kliniką ateina su sava apranga ir avalyne, o vėliau ją dėvi būdami ir kitose laboratorijose. Veterinarijos gydytojai taip pat dėvi skirtingą asmeninę darbo aprangą, kai kurie net su pagrindinės darbovietės logotipais.

Fakultete rengiami veterinarijos felčeriai ateityje savo darbo vietose bus atsakingi už biologinės saugos užtikrinimą klinikos patalpose. Tačiau studentai biologinės saugos taisyklių nėra mokomi.

Klinikoje eksponuojamos įvairios gyvūnų higienos priemonės (prekės), nors klinika, kaip teigė klinikos vadovė, prekybinės veiklos nevykdo ir kodėl prekės yra klinikoje atsakyti negalėjo.

2.5. STUDIJŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Dėstytojai ir veterinarijos gydytojai su kokybės užtikrinimo procesais ir procedūromis nėra (arba mažai) susipažinę. Studentai taip pat mažai žino apie savo galimybes įsijungti į

studijų programos kokybės užtikrinimą, vertinimą ir studijų programos tobulinimą, nes nebuvo apie tai informuoti.

SPK susirinkimai organizuojami tik 2 kartus per metus. Studentų atstovai SPK arba SA, jiems išvykus Erasmus studijoms ar į praktiką, nėra iš karto pakeičiami kitais nariais. Kodėl taip vyksta administracija atsakyti negalėjo. Studentai taip pat paminėjo, kad SA atstovai, esantys komitetuose, jiems informacijos apie priimtus sprendimus neperduoda.

Fakultete nėra tinkamai užtikrinama grįžtamojo ryšio kultūra. Studentai nežino apie grįžtamojo ryšio sistemos prasmę, vykdymo tvarką ir savo galimybes. Grįžtamasis ryšys vykdomas raštu pasirenkamo dalyko paskaitų metu neužtikrina nei anonimiškumo, nei galimybės nuomonę išreikšti visiems studentams. Anoniminės galimybės išreikšti savo nuomonę, pateikti pasiūlymus apie dalykus, Programą, procedūras ar dėstytojų darbo kokybę kada panorėję ar iškilus problemai, studentai galimybės taip pat neturi.

Studentai nėra informuojami ir apie surinkto grįžtamojo ryšio duomenų reikšmę bei panaudojimą, todėl nesupranta, kokia jo rinkimo prasmė. Studentai išreiškė nusivylimą, kad į jų pateiktus komentarus, grįžtamąjį ryšį apie studijas ir dėstytojus, nebuvo atsižvelgiama ir jie nėra tinkamai informuojami apie pokyčius

Apklausų rezultatai Fakulteto dekanui pristatomi bendruomenei ne pagal programas, o apibendrinus viso Fakulteto informaciją. Tai gali iškreipti faktinį situacijos vaizdą ar užmaskuoti kylančias specifines problemas.

Veterinarijos programoje labai didelis (apie 50 proc.) studentų, nutraukiančių studijas skaičius. Studijos dažniausiai nutraukiamos pirmojo semestro metu.

Administracijos atstovai teigė, kad tiek daug studijų sutarčių nutraukiama todėl, kad stojantieji ne to tikėjosi studijai, nesugeba derinti studijų su šeimos interesais ar darbu. Taip pat pažymėjo, kad informacijos apie programą sklandi skiriama daug dėmesio, o pirmakursiams integruoti organizuojamos paskaitos. Nepaisant pastangų, studijų nutraukimas išlieka labai didelis.

Ekspertų manymu, studijų nutraukimo priežastys Fakultete nėra pilnai objektyviai analizuojamos. Susidaro įspūdis, kad viena iš priežasčių, kodėl iki šiol nebuvo nuosekliai reglamentuojamas užsiėmimų lankomumas, taip pat gali būti kaip priemonė kurią Fakultetas panaudoja siekdamas sumažinti studijas nutraukiančių studentų skaičių. Sutinkame, kad bandymai elgtis lanksčiai, derinti studijas prie dirbančių studentų yra gerai, bet tai neturi sudaryti sąlygų studentams nelankyti užsiėmimų.

Susitikime su studentais dalyvavo nedaug, daugiausiai baigiamojo kurso, studentų. Kolegijos Studentų atstovybė (SA) Centro siūstą informaciją apie ekspertų grupės susitikimo laiką su Veterinarijos programos studentais pasidalijo iki susitikimo likus keletui valandų (tai patvirtino faktinė elektroninių laiškų išsiuntimo / gavimo informacija). Toks elgesys yra netoleruotinas ir į tai turėtų būti atsižvelgiama Centrai ir Kolegijos administracijai bendradarbiaujant su Kolegijos SA, kuri laiku neinformavo studentų ir nepasirūpino tinkamu studentų atstovavimu.

Mikroklimato nestabilumą parodė ir tai, kad studentai bijojo dalyvauti susitikime su ekspertais dėl galimų pasekmių. Studentų nesaugumo jausmą patvirtino Centro gautas I-II kursų studentų prašymas suorganizuoti individualų, atskirą susitikimą su ekspertais. Susitikimą Centras suorganizavo, bet studentai į susitikimą neatvyko.

Negalime nepaminėti ekspertus sutrikdžiusio fakto, kai studentus susitikime su Programos studentais atstovavęs Kolegijos SA prezidentas, vėliau buvo įtrauktas į po dviejų

savaičių vykusio susitikimo su Kolegijos administracijos atstovais atstovų sąrašą jau kaip darbuotojas, nors Kolegija Centro buvo informuota, kad kiekvienas susitikimuose dalyvaujantis asmuo gali dalyvauti tik viename iš susitikimų, atitinkamai pagal savo pareigybės. Todėl neatmestina tikimybė, kad su studentais aptarti klausimai ir studentų išsakytos mintys galėjo būti atskleistos. Asmuo buvo paprašytas susitikime nedalyvauti.

Paašškėjo, kad studentai neturi pakankamai informacijos apie apeliaciją, susijusią su studijų procesu, teikimo tvarką. Studentai nesitiki ir nėra užtikrinti, kad teikiamos apeliacijos turėtų teigiamos naudos, jie mano, kad greičiau būtų atvirksčiai.

III. IŠVADOS, SIŪLYMAI IR REKOMENDACIJOS

Toliau pateikiamos ekspertų grupės išvados ir siūlymai, pagrįsti išanalizuotais ekspertams Centro pateiktais dokumentais ir kitais rašytiniais informacijos šaltiniais, Kolegijos tinklapyje viešai publikuota su Programos vykdymu susijusia informacija, pokalbiais su Veterinarijos studijų programos studentais ir Kolegijos SA, administracijos, Veterinarijos studijų programos dėstytojų, Klinikos veterinarijos gydytojų bei darbdavių atstovais, Klinikos apžiūra, reaguojant į Programos studentų skundus.

3.1. APIBENDRINAMOJI IŠVADA

Ekspertų grupė teigiamai vertindama Vilniaus kolegijos ir Agrotechnologijų fakulteto įdėtas ir dedamas pastangas užtikrinti kokybišką Fakultete vykdomos veterinarijos studijų krypties Veterinarijos studijų programos įgyvendinimą, nustatė ir kai kurias sritis, kurias rekomenduoja peržiūrėti, patobulinti ar pakeisti.

Kolegija turi rašytines procedūras kokybei ir standartams užtikrinti, bet Fakultetas turėtų įsipareigoti įgyvendinti ir išplėtoti studijų kokybės kultūrą ir jos užtikrinimo svarbos supratimą Fakulteto bendruomenės tarpe. Fakultetas renka ir apibendrinęs skelbia studijų kokybę užtikrinančios veiklos analizę, bet negarantuoja palankios akademinės aplinkos sudarymo studentams ir darbuotojams dalyvauti teikiant siūlymus, analizuojant ir įgyvendinant veiklos duomenis. Nesudaromos sąlygos grįžtamąjį ryšį dėl studijų metu kylančių problemų pateikti anonimiškai. Fakultetas nepakankamai aiškiai informuoja studentus apie Kolegijoje esamas priemones studentų emociniams ir gerovės poreikiams, esant reikalui, patenkinti, nes apie tai studentai nežino.

Nei Fakulteto administracija, nei dėstytojai neižvelgia galimai esant studijų organizavimo kokybės kriterijų neatitikimo įstojusiųjų lūkesčiams, kaip vienos iš pagrindinių ypač didelio studijų sutarčių nutraukimo priežasties.

Studentai nors ir yra skatinami savarankiškai mokytis ir mokytis visą gyvenimą, tačiau viso studijų programos turinio, mokymo, mokymosi ir vertinimo veiklų reglamentavimas ir derinimas Fakultete valdomas nepakankamai veiksmingai. Kad sistema būtų darni turėtų būti patikslinti, papildyti ir detaliau aprašyti studijų rezultatai dalykų aprašuose, o ypač didelis dėmesys turėtų būti skiriamas daugiau nei pusę Programos studijų apimties sudarančio, savarankiškai studentų atliekamo darbo organizavimo ir jo metu numatomų įgyti studijų rezultatų išgryninimo, vertinimo ir kontrolės užtikrinimui. Ekspertai nemano, kad Veterinarijos

studijų programos didžioji dalis savarankiško darbo ir jo metu studentų įgyjamų praktinių įgūdžių galėtų būti įgyjami neformaliuoju būdu.

Fakultetas nepakankamai užtikrina ir vertinimo struktūros aprašų dalykų aprašuose bei strategijų keitimo ir procedūrų užtikrinimo procesą, kad studentams nekiltų abejonių dėl vertinimo nešališkumo.

Išorės įstaigos, kurioms patikimas tiek privalomas, tiek savarankiškas studento praktinis mokymas (-sis), tik kai kuriais atvejais sudaro trišales sutartis su Fakultetu ir studentu. Praktikos bazių atrankos kokybiniai kriterijai nėra reglamentuojami, standartizuotas studento veiklos įvertinimas atliekamas ir pateikiamas Fakultetui tik privalomųjų praktikų atvejais, nesukurtas įrankis teikti grįžtamąjį ryšį apie studento savarankiško darbo rezultatų pasiekimą. Privalomosios praktikos Fakultete yra organizuojamos pakankamai gerai, tačiau studento savarankiško praktinio darbo kontrolė valdoma nepakankamai. Jos deramai nesupranta ir studentai, todėl, tikėtina, kyla nepasitenkinimas ir skundai.

Praktines studijas reglamentuojančios procedūros ir procesai (budėjimai, lankomumas, tvarkaraščiai, pacientų registracija ir kt.) nėra tinkamai vertinami ir atnaujinami, siekiant užtikrinti, kad jie išliktų aktualūs ir veiksmingi. Ekspertai pasigedo Fakultete vykdomos jų įgyvendinimo objektyvios kontrolės.

Privalomas išorinis praktinis mokymas organizuojamas už Fakulteto ribų kai studentą tiesiogiai prižiūri dėstytojas, yra vykdomas arba nevykdomas studento sprendimu. Užsiėmimų lankomumas Veterinarijos programos studentams nėra privalomas ir jo kontrolė nevyksta.

Iki šiol nėra nei reglamentuojama, nei užtikrinama biologinė sauga Veterinarijos klinikoje ir mokymo laboratorijose. Fakultetas neturi biologinės saugos vadovo (aprašo), nėra įsigytų ir įdiegtų biologinę saugą užtikrinančių priemonių. Studentams, darbuotojams ir lankytojams nėra dėstoma ir skelbiama biologinio saugumo užtikrinimo politika ir procedūros.

Visų su Programa susijusių dėstytojų, įskaitant veterinarijos gydytojus, skaičius galėtų būti didesnis. Kolegijoje deramai reglamentuojamos dėstytojų kompetencijų tobulinimo sąlygos ir kontrolė, tačiau masinės terminuotos darbo sutartys ir konkurso bei atestacijos reikalavimai, pagal kuriuos įvertinama, ar su dėstymu susijęs personalas atitinka kriterijus, yra ribotos apimties, nepakankamai skatina ir motyvuoja akademinį personalą veikti.

Ekspertai tikisi, kad toliau pateikiami detalieji siūlymai ir rekomendacijos, juos įgyvendinus, padės Fakultetui gerinant Veterinarijos studijų organizavimą ir išvengti studentų nepasitenkinimo bei skundų.

3.2. DETALIEJI SIŪLYMAI IR REKOMENDACIJOS

3.2.1. PRAKTINIS STUDENTŲ RENGIMAS, STUDIJŲ TURINYS IR STUDIJŲ REZULTATAI BEI STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS

1. Dalykų aprašuose privalomo savarankiško darbo užduotys turėtų būti detalizuotos.
2. Privalomo savarankiško darbo užduotis, studentas atlieka ne tik Kolegijos, bet ir išorės Praktikos bazėse, todėl studento savarankiško darbo atlikimo tvarka turėtų būti aiškiai reglamentuojama atskiru dokumentu. Tai leistų užtikrinti dalykų aprašuose numatytų studijų rezultatų pasiekimą. Rekomenduojame parengti ir patvirtinti Veterinarijos programos savarankiško darbo įgyvendinimo ir studijų pasiekimų vertinimo bendrąją tvarką.

3. Išorės Praktikos bazėse atliekamas studijų plane numatytas savarankiškas darbas ir budėjimai visada turėtų būti įforminami trišalėmis sutartimis, kuriose būtų nurodyti privalomi įgyti studijų rezultatai ir kompetencijos. Savaraniškos praktikos sutartis negali pakeisti trišalės sutarties.
4. Rekomenduojame į studijų planą grąžinti „Ūkinių gyvūnų priežiūra ir slauga“ dalyką ir pasvarstyti apie dar vienos privalomos praktikos įtraukimo į planą galimybę savarankiško darbo kreditų sąskaita.
5. Budėjimų Klinikoje tvarka turi būti iš esmės peržiūrėta ir patikslinta atsižvelgiant į grįžtamojo ryšio rezultatus į peržiūrą įtraukiant studentų atstovus. Siūlytume pagalvoti ir apie tikslesnį šio praktinių studijų mokymo metodo pavadinimą, atsisakant dviprasmiško žodžio „budėjimai“.
6. Budėjimų Klinikoje metu įgyjami studijų rezultatai turi būti aiškiai reglamentuoti visų kursų studentams.
7. Kiekvieno Programos studijų dalyko vertinimo užduotys ir vertinimo kriterijai turi būti paskelbti dalykų aprašuose, nuosekliai taikomi ir aiškiai apibrėžti, o ne tik nurodomos vertinimo balų sudarančios procentinės dalys.
8. Atsiskaitymo už savarankišką darbą, apimančio 50 proc. ar daugiau dalyko apimtį, negali sudaryti tik viena užduotis. Užduočių turi būti tiek, kad jos apimtų visas dalyko apraše numatytas savarankiško darbo temas. Todėl rekomenduojame jo apimtį vertinimo formulėje padidinti bent iki 30 proc. Apraše turi būti nurodyti ir atsiskaitymo už savarankišką studijas būdai. Tai leistų užtikrinti visų privalomų savarankiškai įgyti studijų rezultatų įvertinimą, užtikrintų aiškumą vertinamiesiems studentams už ką ir kaip jie yra vertinami bei išvengti kylančių abejonių, kad vertinimas vykdomas neskaidriai.
9. Veterinarijos studijų programos studentų išvažiuojamųjų praktinių darbų atlikimo tvarkos aprašas privalo būti pristatytas studentams semestro pradžioje ir paskelbtas Kolegijos tinklapyje. Fakultetas privalo užtikrinti jo įgyvendinimo kontrolę.
10. Žinant, kad Kolegija neturi Stambųjų gyvūnų klinikos, visi su ūkinių gyvūnų slauga susiję praktiniai darbai turi vykti ūkiuose prižiūrint dėstytojui. Todėl visų studentų dalyvavimas juose privalo būti užtikrinamas.
11. Fakultetas privalo užtikrinti studentams neįvykusio budėjimo, užsiėmimo, paskaitos ar išvykos kompensavimą tvarkaraštyje suderintu laiku, o ne asmeniniu tarpusavio susitarimu.
12. Kiekviena privalomoji Veterinarijos programos praktika turi būti reglamentuota atskiru dokumentu, kuriame būtų aprašyta praktikos vykdymo tvarka, organizavimas, numatomi studijų rezultatai, atsiskaitymas bei vertinimo kriterijai ir grįžtamojo ryšio teikimo galimybės. Dokumentai skelbiami viešai ir laiku prieinami studentams (VK tinklapyje tokių aprašų rasti nepavyko).
13. Rekomenduojame reglamentuoti ir Veterinarijos programos praktikos bazių atrankos kriterijus įtraukiant juos į naujai parengtus praktikų aprašus kaip priedą.
14. Siūlytume apsisvarstyti galimybę paskirti vieną atsakingą asmenį už visų praktikų koordinavimą, aprašų parengimą ir atnaujinimą.
15. Rekomenduojame Baigiamojo darbo ir Baigiamojo egzamino vertinimui sudaryti atskiras komisijas, kurių kiekvieną sudarytų ne mažiau nei 5 nariai, nes šių baigiamųjų vertinimų metu yra vertinami skirtingi studijų rezultatai.

16. Studijų plane Baigiamasis darbas ir Baigiamasis egzaminas pateikiami kaip du atskiri dalykai, todėl diplomo priedėlyje jų vertinimai taip pat turėtų būti įrašomi atskirais pažymiais.
17. Būtina parengti atskirą Baigiamojo egzamino vykdymo ir vertinimo tvarką bei peržiūrėti užduočių sudarymo principus. Skirtingų užduočių pateikimas studentams, už kurias jie yra vertinami, prieštarauja studijų kokybės principų ir lygiavertiško studentų vertinimo nuostatomis. Klausimai turi būti vienodi visiems tą patį atsiskaitymą atliekantiems studentams. Ši taisyklė turėtų būti įgyvendinta ne tik vykdant Baigiamąjį egzaminą, bet ir vykdant tarpinius bei sesijinius atsiskaitymus.
18. Siūlome pagalvoti apie OSCE (Objektyvus struktūrizuotas klinikinis egzaminas) Baigiamojo egzamino arba bent jau jo principų įdiegimą, taip užtikrinant vienodas galimybes visiems studentams. Tai padėtų išvengti studentų abejonių dėl galimai neskaidraus vertinimo.
19. Baigiamojo darbo recenzijos forma turėtų būti patikslinta, nes formoje esanti informacija tiek vertintojui, tiek vertinamajam gali būti neaiški ir suprantama skirtingai. Rekomenduojame formą patikslinti vadovaujantis Baigiamųjų darbų metodinių nurodymų 2 lentelę vertinimo balus nurodant kiekviename punkte. Naudojant dabartinę formą kiekvienas recenzentas gali vertinti savo nuožiūra, o studentai gauti skirtingus vertinimus už vienodus pasiekimus.
20. Recenziją susipažinimui studentas privalo gauti ne vėliau bent 2 d. d. iki viešo gynimo, kad spėtų su ja susipažinti ir pasirengti atsakyti į klausimus.
21. Studentas du kartus negali būti vertinamas už tą patį pasiekimą. Todėl turėtų būti parengta atskira, aiškiai reglamentuota Baigiamojo darbo vertinimo forma ir komisijos nariui (yra tik recenzentui).
22. Recenzento vertinimas turėtų būti sumuojamas su komisijos narių vertinimu aiškiai reglamentuojant, kokį procentą vertinimo galutiniame pažymyje sudaro recenzento vertinimas ir kokį komisijos narių vertinimų vidurkio pažymys.
23. Kiekvienas komisijos narys Baigiamuosius darbus turi vertinti individualiai pagal numatytus kriterijus (kai bus paruošta vertinimo forma), o ne bendru komisijos sutarimu, kaip kad yra nurodyta Baigiamųjų darbų tvarkos 15 punkte – *“Komisija, pasibaigus gynimui, aptaria ir vertina baigiamuosius darbus uždarame Komisijos posėdyje”*. Toks vertinimo būdas studentams sukelia abejonių dėl vertinimo skaidrumo.

3.2.2. STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS

1. Paskaitų ir praktikinių užsiėmimų lankomumas Veterinarijos studijų programoje turėtų būti privalomas, rekomenduojama 75 proc., bei vykdoma jo kontrolė. Apie sprendimo įsigaliojimą studentai turi būti informuojami prasidedant mokslo metams. Apie pasikeitusią lankomumo tvarką papildomai studentus turėtų informuoti ir dėstytojai kiekvieno dėstomo dalyko pradžioje.
2. Rekomenduojame taip pat peržiūrėti ir papildyti Kolegijos Studijų pasiekimų vertinimo tvarkoje lankomumą reglamentuojančias nuostatas.
3. Fakultetas privalo užtikrinti Kolegijos Studijų pasiekimų vertinimo tvarkos nuostatų įgyvendinimą pilna apimtimi.
4. Studentai negali patys nuspręsti, kuriuos užsiėmimus lankyti ar į kurias išvykas vykti. Visi privalomi studijų dalykai turi būti studijuojami visų studentų tomis pačiomis sąlygomis,

taip pat ir studijuojančiųjų pagal individualų tvarkaraštį. Fakultetas turi užtikrinti lankomumo kontrolę.

5. Budėjimus Klinikoje ir išvykas rekomenduojame suplanuoti tvarkaraščiuose visai studentų grupei, užtikrinant, kad jie nebus vykdomi kitų užsiėmimų metu.

3.2.3. PERSONALAS

1. Visi klinikinių dalykų dėstytojai privalėtų dirbti klinikinį darbą Kolegijos veterinarijos klinikoje arba gyvulių ūkyje (įmonėje), kuriame vykdomos studijos, susijusios su ūkiniais gyvūnais, nes kitu atveju nors ir patekę į Kliniką ar ūkį dėstytojai praranda galimybę studentams suteikti reikiamus gyvūnų slaugos praktinius įgūdžius, nes studentai gali tik stebėti, kaip jas atlieka darbuotojai.
2. Veterinarijos studijų programa yra rentabili. Todėl rekomenduojame užtikrinti siekiamybę, kad vienas dėstytojas dėstyti ne daugiau nei 2 dalykus.
3. Rekomenduojame peržiūrėti „Vilniaus kolegijos konkursų eiti dėstytojų pareigas ir dėstytojų veiklos vertinimo bei atestavimo tvarkos aprašą“ ir papildyti dėstytojų atestacijos kvalifikacinius reikalavimus daugiau dėstytojo tobulėjimą skatinčiais privalomais reikalavimais.
4. Veterinarijos programos dėstytojams ypač svarbus kriterijus, turintis tapti privalomu, būtų mokymo-metodinės medžiagos ir / ar vadovėlių rengimas. Rekomenduojame Apraše jį įrašyti kaip privalomą reikalavimą, nes įstojusieji į lietuvių kalba vykdomą studijų programą studentai turi teisę gauti pakankamą naujos mokymosi medžiagos lietuvių kalba kiekį. Tokiu būdu būtų užtikrinama, kad studentams netrūks mokymosi literatūros lietuvių kalba ir ji visada bus nauja. Kartu bus išvengiama studentų skundų dėl labai senos literatūros naudojimo dėstymui ir studijoms.
5. Rekomenduojame Kolegijai pasiūlyti dėstytojams ir personalui tarpusavio bendravimo, konfliktinių situacijų sprendimo ir streso valdymo mokymus, pakviečiant tų sričių specialistus iš išorės.
6. Rekomenduojame organizuoti privalomus didaktikos pagrindų mokymus pradedantiesiems dėstytojams.
7. Rekomenduojame pasvarstyti apie konkursinės tvarkos įvedimą renkant akademinių padalinių vadovus (dekanus, katedrų vedėjus). Tai motyvuotų dirbančiuosius Kolegijoje dirbti neterminuotomis sutartimis, planuoti ir turėti aiškesnes karjeros perspektyvas.

3.2.4. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

1. Rekomenduojame apsvarstyti galimybę įrengti bibliotekos skyrių Agrotechnologijų fakulteto patalpose, nes kitų fakultetų bibliotekų skyriai yra lokalizuoti prie fakultetų.
2. Savarankiškomis klinikinėms studijoms užtikrinti skirtų muliažų skaičius yra nepakankamas. Todėl turėtų būti ieškoma lėšų jiems įsigyti. Ypač naudinga Veterinarijos katedrai būtų turėti karvės distokijos ir / ar karvės ginekologijos modelius. Rekomenduojame paieškoti rėmėjų suinteresuotų socialinių partnerių ar darbdavių tarpe.
3. Siekiant užtikrinti sklandų studento savarankiško praktinio mokymosi derinimą su simuliaciniu mokymu (kai bus papildytas simuliacinės įrangos kiekis), turėtų būti paskirtas veterinarijos gydytojo išsilavinimą turintis asmuo, atsakingas už muliažų priežiūrą, bendrosios muliažų naudojimo tvarkos parengimą ir studentų konsultavimą.

4. Programos dėstytojai turėtų parengti visų su atitinkamu muliažu galimų atlikti procedūrų aprašus. Aprašas turi informuoti studentą kaip muliažu naudotis, kokia eilės tvarka ir kokius veiksmus atlikti norint išmokyti atlikti konkrečią procedūrą.
5. Būtina parengti ir patvirtinti naujus Klinikos nuostatus.
6. Klinika turėtų plėsti teikiamų veterinarijos paslaugų ir procedūrų kiekį siekdama padidinti pacientų skaičių. Didesnis vienu metu dirbančių veterinarijos gydytojų skaičius pasitarnautų siekiant šio tikslo, ir pagerintų praktinių studijų įgyvendinimą Klinikoje.
7. Klinikos registratūra turėtų turėti nuolatinį darbuotoją, kuris užtikrintų pacientų vizitų registracijų suderinimą su studijų proceso poreikiais.
8. Su Klinikos darbo tvarkos taisyklėmis studentai turi būti supažindinami Klinikoje pasirašytinai mokslo metų pradžioje.
9. Fakultetas privalo parengti ir patvirtinti biologinės saugos aprašą ir įdiegti biologinės saugos užtikrinimą Klinikoje ir mokymo laboratorijose.
10. Rekomenduojame paskirti už biologinės saugos užtikrinimą ir kontrolę atsakingą asmenį.
11. Biologinės saugos užtikrinimo kompetencijas įtraukti į mokymo programą (nebūtinai atskiru dalyku).
12. Fakultetas turi užtikrinti centralizuotą darbo rūbų ir avalynės išsigijimą bei skalbimą ir priežiūrą veterinarijos klinikoje ir patologijos laboratorijoje dirbantiems veterinarijos gydytojams ir studentams studijų Klinikoje ir patologijos laboratorijoje metu bei su šiomis veiklomis susijusiam aptarnaujančiam personalui.
13. Klinikoje turi būti įdiegtas darbo rūbų spalvinis kodas, ir viešai skelbiamas Klinikos registratūroje, kad pacientų savininkai ir studentai žinotų, su kokios pareigybės asmeniu bendrauja.

3.2.5. STUDIJŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

1. Rekomenduojame už studijų kokybę atsakingus Kolegijoje asmenis praveisti mokymus ir supažindinti dėstytojus su pagrindinėmis studijų kokybės užtikrinimo ir įgyvendinimo nuostatomis bei vertinimo būdais.
2. Fakultetas turi užtikrinti, kad studentai būtų deramai informuoti (žodžiu ir viešai skelbiant tinklapyje) apie psichologinės pagalbos galimybes Kolegijoje bei to svarbą. Organizuoti grupinius studentų užsiėmimus, skirtus ugdyti studentų komunikacijos ir kitus minkštuosius įgūdžius.
3. Fakultetas turi sudaryti sąlygas studentams ir dėstytojams grįžtamąjį ryšį pateikti anonimiškai elektroniniu būdu arba pasitvirtinti nuolatinę grįžtamojo ryšio formą, kuri būtų viešai prieinama studentams ir dėstytojams. Pasirinkus rašytinį grįžtamosios informacijos rinkimą turi būti sudarytos sąlygos užpildytą formą pateikti anonimiškai.
4. Grįžtamojo ryšio informacija turėtų būti analizuojama ne tik Fakulteto, bet ir programų lygmenyse.
5. Argumentuoti, ar pasikartojantys neigiami atsiliepimai, turėtų būti įvertinami individualiai, o apie priimtus sprendimus informuojami Programos studentai. Taip būtų išvengiama problemos gilėjimo, jei skundas pasitvirtintų, greičiau būtų imamasi priemonių problemai pašalinti.
6. Fakulteto ir Veterinarijos katedros atsakingi asmenys turi atidžiau kontroliuoti bendruosiuose Kolegijos ir Fakulteto dokumentuose reglamentuojamų studijų organizavimo nuostatų įgyvendinimo užtikrinimą.

7. Fakultetas turi užtikrinti, kad būtų parengti visi specifiniai, Veterinarijos programos tikslus, studijų įgyvendinimą ir kokybės užtikrinimą reglamentuojantys dokumentai, kurių nereglamentuoja bendrieji Kolegijos studijų dokumentai.
8. Siūlome atsisakyti be galo daug atskirų mažos apimties tarpusavyje susijusių dokumentų (tvarkų, aprašų ir kt.), kurių gausa trikdo studentus ir jiems sunku juos suprasti. Rekomenduojame susijusius dokumentus, reglamentuojančius tą patį procesą (sritį), optimizuoti, į juos įtraukiant ir naujai kuriamus.
9. Skelbti su Programos vykdymu susijusią informaciją Kolegijos tinklapyje iš karto po jos patvirtinimo ir, jei yra poreikis, supažindinti su nauja informacija studentus nuotolinių ar kontaktinių susitikimų metu.
10. Fakultetą ir Programą akademiniuose komitetuose atstovaujantys studentai turėtų priimti atsakomybę nešališkai atstovauti studentams bei skirti laiko atstovaujamų studentų siūlymams surinkti ir pateikti posėdžiuose svarstymų metu. Nedelsdami pasidalinti priimtais nutarimais su Programos studentais naudodami šiuolaikines saugias socialines medijas ar kitas komunikavimo priemones.
11. Studentų motyvacijai padidinti rekomenduojame Fakulteto vadovams kreiptis į darbdavių atstovus dėl vardinių stipendijų įsteigimo Veterinarijos programos studentams.

Ekspertų grupės vadovas:

Prof. dr. Vita Riškevičienė *(parašas)*